

ביצה לה

ד"ן: רב נחמן: לימוד ערוך הוא בידינו, שהשבת קובעת בין בדבר שנגמרה מלאכתו בין בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

חזוק ממשנתינו: אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן: אף אנן נמי תנינא: **ועוד אמר רבי אליעזר: עומד**

אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית וכו'. טעמא - דשביעית, דלאו בר עשורי הוא, הא בשאר שני שבוע - הכי נמי דאסור. מאי טעמא - לאו משום דשבת קבעה?

דחיית החזוק: לא, שאני התם, כיון דאמר "מכאן אני אוכל למחר" - קבע ליה עלויה.

קושי על הדחייה: אי הכי מאי אריא שבת? אפילו בחול נמי!

תירוץ: הא קא משמע לן: דטבל מוכן הוא אצל שבת, שאם עבר ותקנו - מתוקן.

עוד קושי על הדחייה: והלא מותרו חוזר, ושמעינן ליה לרבי אליעזר דאמר: כל היכא

דמותרו חוזר - לא קבע. דתנן: **הנוטל זיתים מן המעטן - טובל אחת אחת במלח**

ואוכל, ואם טבל ונתן לפניו עשרה - חייב. רבי אליעזר אומר: מן המעטן טהור -

חייב, מן המעטן טמא - פטור, מפני שהוא מחזיר את המותר. והוינן בה: מאי שנא

רישא ומאי שנא סיפא? ואמר רבי אבהו: רישא במעטן טהור וגברא טמא, דלא מצי מהדר ליה. סיפא במעטן טמא וגברא טמא, דמצי מהדר ליה.

תירוץ: מתניתין נמי במוקצה טהור וגברא טמא, דלא מצי מהדר ליה.

קושי: והלא מוחזרין ועומדין הן!

עוד דחייה לחזוק: אלא אמר רב שימי בר אשי: רבי אליעזר קא אמרת? רבי אליעזר

לטעמיה, דאמר: תרומה קבעה, וכל שכן שבת. דתנן: **פירות שתרמן עד שלא נגמרה מלאכתן,**

רבי אליעזר אוסר לאכול מהן עראי, וחכמים מתירין.

חזוק אחר לרב נחמן ממשנתינו: תא שמע מסיפא: **וחכמים אומרים עד שירשום ויאמר מכאן ועד כאן.**

טעמא דערב שבת בשביעית, דלאו בר עשורי הוא, הא בשאר שני שבוע, דבני עשורי נינהו - אסורים.

מאי טעמא: - לאו משום דשבת קבעה?

דחיית החזוק: לא, שאני התם, כיון דאמר "מכאן ועד כאן אני אוכל למחר" - קבע ליה.

קושי על הדחייה: אי הכי, מאי אריא שבת, אפילו בחול נמי?

תירוץ: הא קא משמע לן: דטבל מוכן הוא אצל שבת, שאם עבר ותקנו - מתוקן.

קושי על רב נחמן: ורמינהי: **היה אוכל באשכול ונכנס מגנה לחצר, רבי אליעזר אומר: יגמור, רבי יהושע**

אומר: לא יגמור. חשכה בלילי שבת רבי אליעזר אומר: יגמור, רבי יהושע אומר: לא יגמור! (יוצא מזה

שבת לא קובעת למעשר לר' אליעזר כי הוא יכול להמשיך לאכול בשבת)

תירוץ: התם כדקתני טעמא, **רבי נתן אומר: לא כשאמר רבי אליעזר יגמור בחצר יגמור, אלא יוצא חוץ**

לחצר ויגמור. ולא כשאמר רבי אליעזר יגמור בשבת יגמור, אלא ממתין למוצאי שבת ויגמור.

דעה מנוגדת לרב נחמן: כי אתא רבין אמר רבי יוחנן: אחד שבת ואחד תרומה ואחד חצר ואחד מקח -

כולן אינן קובעין אלא בדבר שנגמרה מלאכתו.

- שבת - לאפוקי מדהלל, דתניא: **המעמר פירות ממקום למקום לקצור, וקדש עליהן היום - אמר רבי יהודה: הלל לעצמו אוסר.**

- חצר - לאפוקי מדרבי יעקב, דתנן: **המעביר תאנים בחצרו לקצות - בניו ובני ביתו אוכלין מהן עראי, ופטורים מן המעשר.** ותני עלה: **רבי יעקב מחייב, ורבי יוסי ברבי יהודה פטור.**

- תרומה - לאפוקי מדרבי אליעזר, דתנן: **פירות שתרמן עד שלא נגמרה מלאכתן, רבי אליעזר אוסר לאכול מהן עראי, וחכמים מתירין.**

- מקח - כדתניא: **הלוקח תאנים מעם הארץ, במקום שרוב בני אדם דורסין - אוכל מהן עראי ומעשרין** (לאחר שנגמר מלאכתן) **דמאי.**

שמע מינה תלת; שמע מינה: מקח אינה קובעת אלא בדבר שנגמרה מלאכתו,

ושמע מינה: רוב עמי הארץ מעשרין הן,

ושמע מינה: מעשרין דמאי מעמי הארץ אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

ולאפוקי מהא דתנן: **המחליף פירות עם חבירו, זה לאכול וזה לאכול, זה לקצות וזה לקצות, זה**

לאכול וזה לקצות - חייב. רבי יהודה אומר: לאכול - חייב, לקצות - פטור.